

מה עומד מאחורי סיפור המתאבדת בת ה-18, ומי הם שולחיה?

זהו סיגנון לאומני קלאסי. כמה פרשנים ישראליים לא יכלו לקלוט זאת. גם פרשן אינטליגנטי כמו אהוד יערי בטלוויזיה לא עיכל את הדברים, וטען שהצעירה אמרה שהיא מוסרת את נפשה למען האפט' אל-אסד, נשיא סוריה. זה לא היה נכון. **סנא דרשה בשלומם של כל אנשי ההתנגדות הלאומית, ובראשם "החבר" אל-אסד, אך היא לא הסבה אותו לאילול, שעל מיוזבו היא מוסרת את נשמה. היא דיברה על העם בדרום.**

ניקמת

"היד החזקה"

יאסר הרמון, **יאסר הרמון** — ששמה סנא מחאירלי אף באחד ההסברים המקובלים והנחמים —

החוויה עוררה אצל הצופה סערה של רגשות סותרים. היה קשה לעכל אותה.

מן המירקע ניבט ריוקנה של צעירה נאה, לבושה במדים מנומרים וחובשת כומתה אדומה, שדיברה בשקט אבל הצופה ידע כי נערה זו כבר אינה בחיים; היא פוצצה את עצמה והרגה שני חיילי צה"ל. וגם הנערה ידעה, בשעה שצולמה, שתוך כמה שעות כבר לא תהיה בחיים.

היה קל יותר לעכל זאת אילו נראתה הצעירה שעל המירקע כבחורה היסטורית, בלתי-ישפוי-יה, קנאית מטורפת. אך היא לא נראתה כך.

היא דיברה בסימנות, מן הסוג המקובל באירגוני-מחתרת. היא לא נראתה קנאית יותר מאשר גאולה כהן — אלא שפניה לא היו לכיסא בכנסת, אלא למות בטוח. רכריכה לא היו שונים מדיבריהם של לוחמי המחתרת העב-

צעירה

בסוודר אדום

בסוודר אדום

וטענו לבעלות על "ארץ עבר", שהיא כל הארץ בין היסתיכון ונהר-פרת. הם שללו את הדת היהודית והמסורת היהודית. הם ביקשו לבלול גם את כל הערבים כאומה העברית החדשה, תוך שלילת עצם קיומה של ישות לאומית ערבית.

הפאשיסטים האיטלקיים דיברו בשם האומה הרומאית העתיקה, והתיי- מרו להחיות את תיפארת האימפריה הרומית. הנאצים ניסו להחיות את האלילים הטבטוניים הקדומים, וחלמו על אומה גרמנית-אירית. שתינק מן המיתוס הגרמני הקדום. על רקע זה העריצו את האופרות המיתולוגיות של ריכארד ואגנר.

בעולם הערבי קמו כמה תנועות כאלה. במצריים נולדה אסכולה "פרעונית", ששמה את הדגש על העבר המצרי הקדום. בניגוד לתרבות האיסלאם ולאופי הערבי של מצריים. בלבנון צמחה אסכולה "פיניקית", שביקשה להחיות את לבנון — אל העבר את לבנון המארונית — גם זה בניגוד הקדום של צור וצידון, גם זה בניגוד לאיסלאם ועולם הערבי.

המיפלגה הסורית הלאומית-חבר-תית (או ה"נאציונליסטי-סוציאלי" בלועז' שם המרמזו בכירות על הדוגמה לחיקוי) נוסדה ב-1932, על-ידי אנטון סערה. היא הטיפה לאידיאולוגיה חדשה לגמרי: שמאז שחר ההיסטוריה קיימת אומה סורית, שיש להחיותה בימינו.

סוריה, לפי תפיסה זו, כוללת את כל השטח שבו קיימות כיום סוריה, לבנון, ירדן וישראל, ואולי גם עיראק. המושג הארכיאולוגי-היסטורי "הקשת הפוריה", שהיה פופולרי בשנות ה-30' (ושגם הכנענים השתמשו בו) מילא תפקיד חשוב באידיאולוגיה זו. הקשת הפוריה" כוללת את הארצות הפוריות שמצפון למירב הערבי — עיראק, סוריה, לבנון, ירדן וישראל, שצורתן הגיאוגרפית כצורת קשת או חצי-סהר.

אידיאולוגיה זו היא לאומנית טהורה. היא מנוגדת מטיבחה הן לרעיון האחרות האיסלאמיות, נוסח חומיני, הן לרעיון האחרות הערבית, נוסח מיפלגת אל-ביעת'.

היא מצאה את ביטויה גם אצל ההיסטוריונים. כמו סילים

בתקופה מסויימת סברו מייסדי המיפלגה כי בתחומה של סוריה יש לכלול אף את קפריסין.

(המשך בעמוד 8)

שחורה כמהירות כה רבה כמו זו.

ואגנר

פרעה והצידונים

רשת המתאבדת גרמה לחר-דה גם בגלל סיבה נוספת.

התמונה הנאיבית של לבנון, ששי-רה בצמרת ישראל לפני המלחמה, נופצה מזמן. בהדרגה התרגלו גם קברניטי ישראל לראות את לבנון כפסיפס מסוכן של עדות ופולג-ערות, בהנהגת ראשי-חמולות, מיפלגות ער-תיות וצבאות פרטיים עדתיים.

אולם האירגון שאילו השי-תויבה סנא מחאירלי לא השי-תייד לפסיפס הזה. צמרת ישרי-אל נאלצה ללמוד פרק חדש. התמונה המסובכת של לבנון מסובכת עוד הרבה יותר.

יש בלבנון כמה מיפלגות. שאינן שייכות למתכונת העדתית. כאלה הן שתי המיפלגות הקומוניסטיות, ושתי מיפלגות אל-ביעת' — הפרו-סורית והפרו-עיראקית. וכזאת היא גם מיפ-לגתה של סנא: המיפלגה הסורית הלאומית החברתית" ("אל-חיוז אל סורי אל קאומי אל-איג'תימאעי"). כל המבין בענייני לבנון אמור לדעת אותה ואת קורותיה, כי היא אחד הכוחות הוותיקים ביותר בארץ-הארזים. אך נדמה שהשבוע בא פועלה כהפתעה גמורה לצמרת המדינה.

כשידורו הקצר אחרי הנאיון עם המתאבדים אמר אהוד יערי שמיפלגה זו רומה לקבוצת-הכנענים בארץ. וזוהי השוואה נכונה. כי מיפלגה זו צמחה, כמו הקבוצה הכנענית בארץ, על רקע האופנה הפאשיסטית של מרכז אירופה בשנות ה-30' של המאה — אופנה רומנטית שפנתה אל העבר הרחוק, שהעמידה את האומה הקדומה כערך עליון, ושיצרה פולחן מיסטי לאומני אנטי-דתית כתחליף לדת.

הכנענים בוו לעבר היהודי. הם ראו את עצמם כירשי העברים הקדומים

טמת ביותר שהתקבלה בכל מהלך מלחמת-הלבנון, רצוי-סת-האיוולת — ובין פעולות-ההתאבדות — הן זו שליד שער-עגל במטולה, הן זו של סנא, שבה נהרגו יסתח ששחור, בן ה-21 מעין-הנציב, ומנדל מלמד, מתנחל בן 37 מאלסי-מנשה בגדה המערבית.

כאשר הונהגה מדיניות "הירי-החזק" בהשראת שימעון פרס, יצחק רבין והרמטכ"ל משה לוי, הושמעה האזהרה שמדיניות זו עלולה לגרום נכיה לדורות, מאחר שהיא מקימה דור חדש של שונאים ונוקמים מקרב הכפרים המתקפים.

מעולם לא התגשמה נבואה

טירוף רתי, שינאה בלתי-רציונלית, צימאון-לדם, ועוד. יש לה הסבר פשוט לגמרי, ובלתי-ינעים מאוד לקברניטי-המדינה: הכיבוש הארוך של דרום-לבנון.

סנא מחאירלי הציגה את עצמה כלוחמת בכובש זר שפלש לארצה. מקורות לבנון מסרו, אחרי מותה, שהיא נזעקה אחרי שהכפר שלה הוקף על-ידי כוחות צה"ל ונערכה בו פעולה כנוסח "היד החזקה". כאשר שמעה מה שקרה בכפר, התנרכה לפעולת-ההת-אבדות.

אם אכן נכון תיאור זה, הרי יש קשר ישיר בין מדיניות "היד החזקה" — ההחלטה המטומי-

רית, שנאמו לפני שופטים הבריטיים ואמרו דברים דומים.

למחרת היום נמצאו כסילים שונים, פרופסור ופרשנים, שטענו כי הצעירה היתה שטופת-ימוח, שפעלה מפני שהיא צעירה ובגלל ש,האידיאליזם אופייני לגיל זה", או שהנכונות להתאבד מעידה על טירוף. אולם אנשי המחתרת העברית היו גם הם אידיאליסטים כאלה, והם התאבדו בעיניים פקוחות. גם אם עצם פעולותיהם לא היו לרוב מעשייהתאבדות מובהקים, הרי התי-אבדו כאשר הופיעו לפני השופטים הבריטיים, ותחת להביע חרטה ולבקש רחמים, מסרו הצהרות שהכריחו את הבריטים לדון אותם למות. על פי פקודת אירגוניהם — אצל ולח"י — גם נמנעו מכל מעשה שהיה עשוי למנוע את הוצאתם-להורג (ראה עמודים 18-19).

מאת

אורי אבנרי

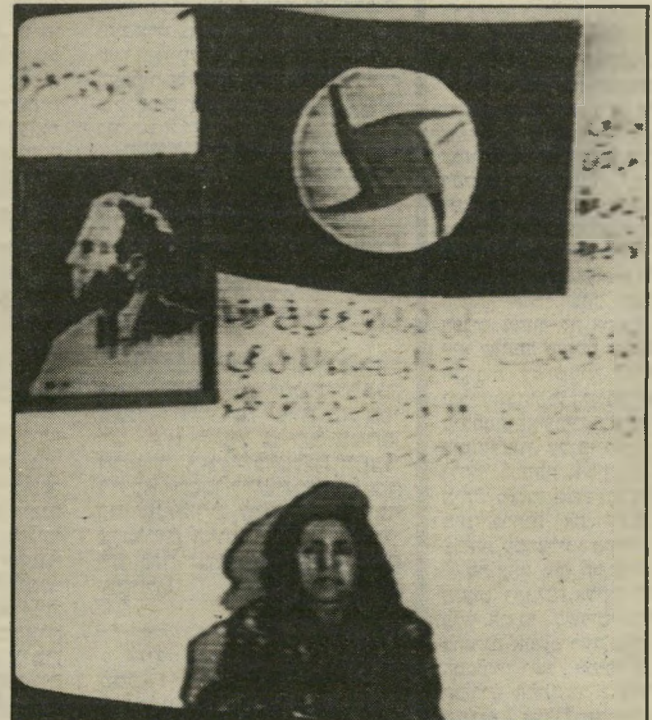
גם תוכן דבריה של המתאבדת היה מפתיע — בעיני מי שאינו מבין מה מתרחש עתה בדרום-לבנון.

סנא מחאירלי בת ה-18, בת כסר שיעי בדרום, לא היתה שיעית דתית. היא לא היתה קנאית דתית, שמסרה את נשמה על קירוש אללה. היא לא הזכירה את אללה אף במילה אחת.

בהופעתה ובסיגנונה היתה חילונית גמורה. היא גם לא דיברה על עתה השיעית, אלא על "ההתנגדות הלאר-מית". זוהי חזית של כל אירגוני הדרום, הלבנוניים והפלסטיניים.

היא דיברה על המולדת, על הדרום, על הכובש הזר:

"ראיתי את הסכל של עמי בצל הכיבוש הכאב, העושק, רצח הילדים, הנשים והוקנים... אני ממלאה את חובתי כלפי אדמתי ועמי... לגרש את האויב מאדמתנו... להרוג חיילים רבים ככל שאפשר של האויב... למען העם בדרום... לטהר את אדמת הדרום מטומאת היהודים..."

סנא תחת דגל המיפלגה ותמונת אנטון סערה

בצל הכיבוש הכאב, העושק, רצח הילדים, הנשים והזקנים...